

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

London, dnia 15 grudnia 1989 roku

No. 6

CZĘŚĆ I

Poz. 28	DEKRET PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ z dnia 1 stycznia 1988 roku w sprawie Narodowych Sił Zbrojnych	str. 82
---------	---	---------

CZĘŚĆ II

DZIAŁ URZĘDOWY

Poz. 29	Zwolnienie Ministra Spraw Krajowych	str. 83
Poz. 30	Zwolnienie Prezesa Najwyższej Izby Kontroli	str. 83
Poz. 31	Powierzenie sprawowania obowiązków Prezesa Najwyższej Izby Kontroli	str. 84
Poz. 32	Zwolnienie Prezesa Rady Ministrów	str. 84
Poz. 33	Zwolnienie Ministrów	str. 85
Poz. 34	Zwolnienie Podsekretarza Stanu	str. 87
Poz. 35	Powierzenie misji tworzenia nowego Rządu	str. 90
Poz. 36	Mianowanie Prezesa Rady Ministrów	str. 90
Poz. 37	Mianowanie Ministrów	str. 91
Poz. 38	Mianowanie Podsekretarza Stanu	str. 94
Poz. 39	Mianowanie Prezesa Najwyższej Izby Kontroli	str. 95
Poz. 40	Powołanie członków Rady Narodowej R.P. z terenu Francji	str. 95
	Nadanie Orderu Odrodzenia Polski	str. 96
	Nadanie Krzyża Zasługi	3 maja 1989 r. str. 100
	Nadanie Krzyża Zasługi	11 listopada 1989 r. str. 106

DZIAŁ NIEURZEDOWY

Orędzie Prezydenta Rzeczypospolitej na dzień 11 listopada 1989 roku	str.	11
40-lecie Skarbu Narodowego	str.	11
Komunikat Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej o konsultacji Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie powołania nowego Prezesa Rady Ministrów	str.	11
Przemówienie Prezydenta Rzeczypospolitej na otwarciu w dniu 5 września 1989 roku III Zjazdu Światowego Wolnych Polaków pod hasłem "Nadal w służbie Rzeczypospolitej Polskiej"	str.	11
Wypowiedź Prezydenta Rzeczypospolitej na otwarciu kadencji Oddziałów Rady Narodowej R.P. w U.S.A. i Kanadzie	str.	11
Przemówienie Prezydenta Rzeczypospolitej na Zjeździe Polskiej Macierzy Szkolnej	str.	11
Przemówienie Prezydenta Rzeczypospolitej na Zjeździe Polskich Kombatantów w W. Brytanii	str.	11
Oświadczenie Rządu w sprawie bankructwa systemu komunistycznego w ZSSR	str.	12
Rezolucja Rady Narodowej R.P. na posiedzeniu w dniu 2 grudnia 1989 roku	str.	12

- 82 -

CZĘŚĆ I

28

DEKRET PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ
z dnia 1 stycznia 1988 roku
o żołnierzach Narodowych Sił Zbrojnych

Na podstawie art. 12 punkt /d/ Ustawy Konstytucyjnej
stwierdzam co następuje:

Żołnierze tej części Narodowych Sił Zbrojnych, która
ze względu na stanowisko jej czynników kierowniczych, nie
została scalona z Polskimi Siłami Zbrojnymi - Armią Krajową
i którzy brali udział w walkach z okupantami w latach 1939
- 1945, spełnili swój obowiązek narodowy i żołnierski wobec
Rzeczypospolitej Polskiej.

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
KAZIMIERZ SABBAT

PREZES RADY MINISTROW
Prof. dr Edward F. Szczepanik

MINISTER SPRAW WOJSKOWYCH
ppłk. dypl. Jerzy Morawicz

MINISTER SPRAWIEDLIWOSCI
Stanisław Wiszniewski

- 83 -

CZESC II

DZIAŁ URZEDOWY

29

ZWOLNIENIE MINISTRA SPRAW KRAJOWYCH

Do Pana
Inż. Bolesława Grzybowski
Ministra Spraw Krajowych
w Londynie.

Przychylając się do Pańskiej prośby z dnia 28 sierpnia 1989 roku, umotywowanej względami osobistymi, zwalniam Pana Inżyniera z urzędu MINISTRA SPRAW KRAJOWYCH.
Londyn, 1 września 1989 roku

PREZES RADY MINISTROW
Prof.dr. Edward Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

30

ZWOLNIENIE PREZESA NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI

Do
Pana płk. dypl. Franciszka Szystowskiego
Prezesa Najwyższej Izby Kontroli
w Londynie

Przychylając się do Pańskiej prośby z dnia 23 czerwca 1989 r. o zwolnienie Go z zajmowanego Urzędu, na podstawie art. 13 /2/ punkt /c/ Ustawy Konstytucyjnej odwołuję Pana Pułkownika z urzędu Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

Londyn, 1 września 1989 r.

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

- 84 -

31

POWIERZENIE OBOWIĄZKÓW
PREZESA NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI

Do
Pana Bolesława Kotowskiego
Członka Kolegium Najwyższej Izby Kontroli
w Londynie

Na podstawie art. 13 /2/ punkt /c/ Ustawy Instytucyjnej
powierzam Panu sprawowanie obowiązków Prezesa Najwyższej Izby
Kontroli do czasu powołania Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

Londyn 1 września 1989 r.

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

32

ZWOLNIENIE PREZESA RADY MINISTRÓW

WPan
Profesor dr. Edward Szczepanik
Prezes Rady Ministrów
w Londynie

Wiele Szanowny Panie Profesorze,

Przychylając się do Pańskiej prośby z dnia 19 lipca
1989 roku, umotywowanej zmianą na Urzędzie Prezydenta Rzeczy-
pospolitej, na podstawie art.12 lit./a/i art.13 ust./2/lit./c/
Ustawy Konstytucyjnej zwalniam Pana Profesora z Urzędu
Prezesa Rady Ministrów.

Jednocześnie powierzam dalsze sprawowanie pełnionych
obowiązków do czasu powołania nowego Prezesa Rady Ministrów.

Londyn, 27 września 1989 r.

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

ZWOLNIENIE MINISTROW

Do Pana
Profesora dr. Zygmunta Szkopiaka
w Londynie

Zwalniam Pana Profesora z Urzędu Ministra Spraw
Zagranicznych i powierzam dalsze sprawowanie pełnionych
obowiązków do czasu powołania nowego Rządu.

Londyn, 27 września 1989 r.

PREZES RADY MINISTROW
Prof.dr.Edward Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

Do Pana
Ppłk. dypl. Jerzego Morawicza
Ministra Spraw Wojskowych
w Londynie

Zwalniam Pana Pułkownika z Urzędu Ministra Spraw
Wojskowych i powierzam dalsze pełnienie sprawowanych
obowiązków do czasu powołania nowego Rządu.

Londyn, 27 września 1989 r.

PREZES RADY MINISTROW
Prof.dr. Edward Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

Do
Pana Zbigniewa Scholtza
Ministra Spraw Emigracji
w Londynie

Zwalniam Pana z Urzędu Ministra Spraw Emigracji
i powierzam dalsze sprawowanie pełnionych obowiązków
do czasu powołania nowego Rządu.

Londyn, 27 września 1989 r.

PREZES RADY MINISTROW
Prof.dr. Edward Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

Do
Pana Stanisław Borczyka
Ministra Skarbu
w Londynie

Zwalniam Pana z Urzędu Ministra Skarbu i powierzam dalsze pełnienie sprawowanych obowiązków do czasu powołania nowego Rządu.

Londyn, 27 września 1989 r.

PREZES RADY MINISTROW
Prof. dr. Edward Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

Do Pana
Mgr. Stanisława Wiszniewskiego
Ministra Sprawiedliwości
w Londynie

Zwalniam Pana z Urzędu Ministra Sprawiedliwości i powierzam dalsze sprawowanie pełnionych obowiązków do czasu powołania nowego Rządu.

Londyn, 27 września 1989 r.

PREZES RADY MINISTROW
Prof. dr. Edward Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

Do Pana
Ministra Jerzego Zaleskiego
w Londynie

Zwalniam Pana z Urzędu Ministra i powierzam dalsze sprawowanie pełnionych obowiązków do czasu powołania nowego Rządu.

Londyn, 27 września 1989 r.

PREZES RADY MINISTROW
Prof. dr. Edward Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

Do
Pana Ministra Mgr. Tadeusza Drzewickiego
w Londynie

Zwalniam Pana z Urzędu Ministra i powierzam dalsze
sprawowanie pełnionych obowiązków do czasu powołania
nowego Rządu.

Londyn, 27 września 1989 r.

PREZES RADY MINISTROW
Prof. dr. Edward Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

ZWOLNIENIE PODSEKRETARZY STANU

Do Pana
Podsekretarza Stanu
Bohdana Wendorffa
w Londynie

Zwalniam Pana z Urzędu Podsekretarza Stanu w Ministerstwie
Sprawiedliwości i powierzam dalsze sprawowanie pełnionych obo-
wiązków do czasu powołania nowego Rządu.

Londyn, 27 września 1989 r.

PREZES RADY MINISTROW
Prof. dr. Edward Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

Do Pana
Podsekretarza Stanu
Dr. Leonidasa Kliszewicza

Zwalniam Pana Doktora z Urzędu Podsekretarza Stanu
w Ministerstwie Emigracji i powierzam dalsze sprawowanie
pełnionych obowiązków do czasu powołania nowego Rządu.

Londyn, 27 września 1989 r.

PREZES RADY MINISTROW
Prof. Dr. Edward Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

Do
Pana Podsekretarz Stanu
Dr. Romana Lewickiego
w Londynie

Zwalniam Pana Doktora z Urzędu podsekretarza Stanu
w Ministerstwie Spraw Krajowych i powierzam dalsze
sprawowanie pełnionych obowiązków do czasu powołania
nowego Rządu.

Londyn, 27 września 1989 r.

PREZES RADY MINISTROW
Prof.dr. Edward Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

Do Pana
Podsekretarza Stanu
Mjr. Waltera Szczepańskiego
w Londynie

Zwalniam Pana Majora z Urzędu Podsekretarza Stanu
w Ministerstwie Emigracji i powierzam dalsze sprawowanie
pełnionych obowiązków do czasu powołania nowego Rządu.

Londyn, 27 września 1989 r.

PREZES RADY MINISTROW
Prof. dr. Edward Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

Do Pana
Podsekretarza Stanu
Płk. dypl. Edmunda Chełmińskiego
w Londynie

Zwalniam Pana Pułkownika z Urzędu Podsekretarza Stanu
w Ministerstwie Emigracji i powierzam dalsze sprawowanie
pełnionych obowiązków do czasu powołania nowego Rządu.

Londyn, 27 września 1989 r.

PREZES RADY MINISTROW
Prof. dr. Edward Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

Do Pana
Podsekretarza Stanu
Dr. Tomasza Piesakowskiego
w Londynie

Zwalniam Pana Doktora z Urzędu Podsekretarza Stanu
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych i powierzam dalsze
sprawowanie pełnionych obowiązków do czasu powołania
nowego Rządu.

Londyn, 27 września 1989 r.

PREZES RADY MINISTROW
Prof. dr. Edward Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

Do Pana
Podsekretarza Stanu
Jerzego Ostoja-Koźniewskiego
w Londynie

Zwalniam Pana z Urzędu Podsekretarza Stanu w Ministerstwie
Skarbu i powierzam dalasze sprawowanie pełnionych obowiązków
do czasu powołania nowego Rządu.

Londyn, 27 września 1989 r.

PREZES RADY MINISTROW
Prof. dr. Edward Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

Do Pana
Podsekretarza Stanu
Ferdynanda J. Pasiecznika
w Londynie

Zwalniam Pana z Urzędu Podsekretarza Stanu w Ministerstwie
Informacji i powierzam dalsze sprawowanie pełnionych obowiązków
do czasu powołania nowego Rządu.

Londyn, 27 września 1989 r.

PREZES RADY MINISTROW
Prof. dr. Edward Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

Do Pana
Podsekretarza Stanu
Inż Henryka Lipińskiego
Kolegium O.O. Marianów
Fawley Court
Henley-on-Thames
Oxon RG9 3AE

Zwalniam Pana Inżyniera z Urzędu Podsekretarza Stanu
w Ministerstwie Oświaty i Kultury i powierzam dalsze
sprawowanie pełnionych obowiązków do czasu powołania nowego
Rządu.

Londyn, 27 września 1989 r.

PREZES RADY MINISTROW
Prof. dr. Edward Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

35

POWIERZENIE MISJI TWORZENIA RZADU

WPan
Profesor dr. Edward Szczepanik
w Londynie

Na podstawie art.12 lit./a/ i art. 13 ust. /2/ lit./c/
Ustawy Konstytucyjnej powierzam Panu Profesorowi misję
utworzenia nowego Rządu.

Londyn, 27 września 1989 r.

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

36

MIANOWANIE PREZESA RADY MINISTROW

Do Pana Profesora dr. Edwarda F. Szczepanika
w miejscu

Na podstawie art. 12 lit./a/ i art. 13 ust./2/ lit./c/
Ustawy Konstytucyjnej mianuję Pana Profesora Prezesem Rady
Ministrów

Londyn, 1 Listopada 1989 roku

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

MIANOWANIE MINISTROW

Do Pana Zbigniewa Scholtza
w Leamington Spa

Mianuję Pana Ministrem Spraw Emigracji.

Londyn, 1 listopada 1989 roku.

PREZES RADY MINISTROW
Prof. dr. Edward F. Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

Do
Pana mgr. Ryszarda Zakrzewskiego
w Londynie

Mianuję Pana Ministrem Spraw Krajowych.

Londyn, 1 listopada 1989 roku

PREZES RADY MINISTROW
Prof. dr. Edward F. Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

Do
Pana Profesora dr. inż. Zygmunta Szkopiaka
w Londynie

Mianuję Pana Profesora Ministrem Spraw Zagranicznych.

Londyn, 1 listopada 1989 roku

PREZES RADY MINISTROW
Prof.dr. Edward F. Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

Do
Pana Ppłk. dypl. Jerzego Morawicza
w Londynie

Mianuję Pana Pułkownika Ministrem Spraw Wojskowych.

Londyn, 1 listopada 1989 roku

PREZES RADY MINISTROW
Prof. dr. Edward F. Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

Do
Pana Jerzego Ostoja-Koźniewskiego
w Londynie

Mianuję Pana Ministrem Skarbu.

Londyn, 1 listopada 1989 roku.

PREZES RADY MINISTROW
Prof. dr. Edward F. Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

Do
Pana mgr. Stanisława Wiszniewskiego
w Londynie

Mianuję Pana Ministrem Sprawiedliwości.

Londyn, 1 listopada, 1989 roku

PREZES RADY MINISTROW
Prof.dr. Edward F. Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

Do
Pana dr. Leonidasza Kliszewicza

Mianuję Pana Doktora Ministrem Oświaty i Kultury.

Londyn, 1 listopada 1989 roku.

PREZES RADY MINISTROW
Prof. dr. Edward F. Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

Do
Pana Walerego Choroszewskiego
w Londynie

Mianuję Pana Ministrem Informacji.

Londyn, 1 listopada 1989 roku

PREZES RADY MINISTROW
Prof.dr. Edward F. Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

Do
Pana Jerzego J. Zaleskiego
w Londynie

Mianuję Pana Ministrem.
Londyn, 1 listopada 1989 roku.
PREZES RADY MINISTROW
Prof.dr. Edward F. Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

Do
Pana mgr. Tadeusza Drzewickiego
w Londynie

Mianuję Pana Ministrem.
Londyn, 1 listopada 1989 roku.
PREZES RADY MINISTROW
Prof. dr. Edward F. Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

Do
Pana Ferdynanda Pasiecznika
w Londynie

Mianuję Pana Ministrem.
Londyn, 1 listopada 1989 roku
PREZES RADY MINISTROW
Prof.dr. Edward F. Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

MIANOWANIE PODSEKRETARZY STANU

Do
Pana Bohdana Wendorffa
w Londynie

Mianuję Pana Podsekretarzem Stanu w Ministerstwie
Sprawiedliwości.

Londyn, 20 listopada 1989 roku

PREZES RADY MINISTROW
Prof.dr. Edward F. Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

Do
Pana Waltera Szczepańskiego
w Londynie

Mianuję Pana Podsekretarzem Stanu w Ministerstwie
Spraw Emigracji.

Londyn, 20 listopada 1989 roku

PREZES RADY MINISTROW
Prof. dr. Edward F. SZCzepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

Do
Pani Wandy Dziedzicowej
w Londynie

Mianuję Panią Podsekretarzem Stanu w Ministerstwie
Oświaty i Kultury.

Londyn, 20 listopada 1989 roku

PREZES RADY MINISTROW
Prof.dr. Edward F. Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

Do
Pana dr. Romana Lewickiego
w Londynie

Mianuję Pana Podsekretarzem Stanu w Ministerstwie
Spraw Krajowych.

Londyn, 20 listopada 1989 roku.

PREZES RADY MINISTROW
Prof. Dr. Edward F. Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

39

MIANOWANIE PREZESA NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI

Do
Pana Stanisława Borczyka
w Londynie

Na podstawie art. 12 lit./h/ oraz art. 13 punkt /2/
lit. c/ Ustawy Konstytucyjnej z dnia 23 kwietnia 1935 roku
mianuję Pana Prezesem Najwyższej Izby Kontroli.

Londyn, 1 listopada 1989 roku

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

40

POWOŁANIE CZŁONKÓW RADY NARODOWEJ R.P.
Z TERENU FRANCJI

ZARZADZENIE

Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 listopada 1989 roku
o powołaniu członków Rady Narodowej R.P. z terenu Francji

Na podstawie punktu 3, ustęp /5/ dekretu Prezydenta
Rzeczypospolitej z dnia 11 listopada 1977 roku o zmianie
Statutu Rady Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej i załącznika
do Statutu /Dz.U.R.P. No.3 z 15 listopada 1977 roku, poz.3/

powołuję na członków Rady Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej z terenu Francji, na okres kadencji Rady rozpoczętej w dniu 10 czerwca 1989 roku, następujące osoby :

1. Pana Bolesława Natanek, zamieszkałego 3 rue Moliere, 62680 Mericourt, France.
2. Pana Rafała Gan-Ganowicza, zamieszkałego 20 rue Legendre, 75017, Paris, France.
3. Panią Wirydianę Rey, zamieszkałą 6 av. Delcasse, Paris 8e France.

PREZES RADY MINISTROW
Prof.dr. Edward F. Szczepanik

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

KOMUNIKAT O NADANIU ORDERU
"ODRODZENIA POLSKI"

Na podstawie ustawy z dnia 4 lutego 1921 r. /Dz.U.R.P. Nr. 24 poz. 137/ Prezydent Rzeczypospolitej nadał zarządzeniami z dnia 3 maja i 11 listopada 1989 r.

WIELKA WSTEGE

Szadkowski Zygmunt	Anglia
Soboniewski Stefan	"
Szczepanik Edward	"
Wendorff Bohdan	"

KRZYŻ KOMANDORSKI Z GWIAZDA

Łubieński Ludwik	"
Sas-Skowroński Mieczysław	"
Scholtz Zbigniew	"
Wilk Franciszek	"

KRZYŻ KOMANDORSKI

Błazyński Zbigniew	Anglia
Chełmiński Edmund	"
Drewnowski Jan	"
Gertler Władysław	Kanada
Kliszewicz Leonidas	Anglia
Łańcucki Krzysztof	Australia
Morawicz Jerzy	Anglia
Morozewicz Jadwiga	"
Orłowski Stanisław	Kanada
Różycki Stanisław	Australia
Rynkiewicz Artur	Anglia
Szystowski Franciszek	"
Szkopiak Zygmunt	"
Szyryński Wiktor	Kanada
Tchórzewski Tadeusz	Anglia
Ks. Wróbel Adam	"
Wiszniewski Stanisław	"
Zahorski Witold	Włochy
Ks. Zieja Jan	Polska
Zychowicz Czesław	Anglia

KRZYŻ OFICERSKI

Banasikowski Edmund	U.S.A.
Czuma Andrzej	Polska
Dziedzicowa Wanda	Anglia
Drygała Jan	Kanada
Dłużewski Wojciech	Anglia
Francki Wojciech	Australia
Ipohorski-Lenkiewicz Zygmunt	Anglia
Jagodziński Zdzisław	"
Kołaczkowski Wojciech	U.S.A.
Kazimierski Jan	Anglia
Kawczak Andrzej	Kanada
Lewicki Roman	Anglia
Laskiewicz Bożena	"
Mandziara Michał	"
Miszczak Franciszek	"

Nałęcz-Tymiński Romuald	Kanada
Nowotna-Lachowicka Józefina	Anglia
Nowicki Bolesław	"
Orłowski Jan	"
Piesakowski Tomasz	"
Pasiecznik Ferdynand	"
Paszkiewicz Izidor	"
Snastin Aleksander	"
Stachiewicz Wanda	Kanada
Szczepański Walter	Anglia
Sulich Stanisław	U.S.A.
Szczaniecki Andrzej	Anglia
Stepan Olgierd	"
Tomaszewski Karol	U.S.A.
Topalnicki Mieczysław	Anglia
Wałaszewski Zdzisław	"
Wojnarowski Mieczysław	"
Zabkiewicz Edward	"

KRZYŻ KAWALERSKI

Andryszewicz Miron	Anglia
Berkieta Stanisław	"
Bissinger Ferdynand	"
Bobrowski Jan	"
Bokszczanin Hanna	"
Briesemeister Stanisław	
Brylski Leszek	Anglia
Brzozowski Tadeusz	"
Budak Julian	
Czuma Benedykt	Polska
Czochańska Teresa	Nowa Zelandia
Czyniewski Józef	Australia
Dzięciołowski Władysław	Brazylia
Dytrych Teodor	Anglia
Domaradzki Józef	Szwajcaria
Gulc Walter	Anglia
Grzybowski Bolesław	"

Ks. Gabalski Jan	U.S.A.
Gołębiowski Marian	Polska
Gonerko Jerzy	Kanada
Herbst Lothar	Polska
Hönl Ryszard	Anglia
Hofmanowa Ludmiła	"
Hofer Marta	Szwajcaria
Iwańska Alicja	Anglia
Indyk Bolesław	"
Jaskowski Jerzy	"
Jasieński Włodzimierz	Belgia
Jodkowski Kazimierz	U.S.A.
Jatczak Kazimierz	Anglia
Juzwenko Adolf	Polska
Kalinkiewicz Zofia	Anglia
Korolewicz Gerard	"
Konopacka-Matuszewska Halina	U.S.A.
Kujawiński Stanisław	Anglia
Kurowski Jerzy	"
Kuś Stanisław	"
Luka Edward	U.S.A.
Lityński Józef	Kanada
Lesiecki Włodzimierz	Anglia
Myszkiewicz-Niesiołowski Stefan	Polska
Ks. Musiałik Zdzisław	Polska
Muraszko Anna	Anglia
Morgiewicz Emil	Polska
Mieczynski Walter	U.S.A.
Munik Stanisław	Kanada
Moskalowa Alicja	Anglia
Mucha Stefan B.	Australia
Morkowski Janusz	Szwajcaria
Mochlińska Krystyna	Anglia
Natanek Bolesław	Francja
Pankiewicz Andrzej	Anglia
Pyclik Jan	U.S.A.
Pokrzywnicki Olgierd	Anglia
Potocki Piotr	Hiszpania
Pityński Andrzej	U.S.A.
Sokołowski Zygmunt	Anglia
Szczeciński Mieczysław	Kanada

Sochacki Jan	Anglia
Turkowski Krzysztof	Polska
Ks. Tyrasiński Łucjusz	U.S.A.
Tomaszewski Jerzy	U.S.A.
Tunikowska Wanda	Anglia
Ursyn-Niemcewicz Jerzy	Francja
Zajączkowski Wacław	U.S.A.
Zak-Stadfors Zofia	Szwecja

KOMUNIKAT O NADANIU ZŁOTEGO KRZYŻA ZASŁUGI

Na podstawie art. 5 Ustawy z dnia 23 czerwca 1923 roku "O Ustanowieniu Krzyża Zasługi" /Dz.U.R.P. No. 62 poz. 458/ zostali odznaczeni zarządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 maja 1989 roku :

Z terenu Anglii :

Złotym Krzyżem Zasługi po raz drugi :

Antonik Irena
Basiurska Stanisława
Domańska Stefania
Greiner Stefan

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Banasiak Mieczysław
De Berg Krzysztof
Berkieta Stanisław
Bortkiewicz Kazimierz
Borucki Wiktor
Ks. Bossowski Mieczysław
Carroll Elżbieta
Chudy Władysław
Cieślak Aleksander
Czarnecka Irena
Głowacka Lucyna
Grochowska Jadwiga
Hawran Władysław
Kapusta Piotr
Kryslak Helena
Kutereba Maura
Plezia Zbigniew
Pockert Jerzy

Ks. Póloczek Teodor
Roloff Tadeusz
Rutkiewicz Bonifacy
Sągajło Andrzej
Zaniewicki Zbigniew
Zub Roman

Z terenu Ameryki

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy

Borzemcki Wiktor
Dojlida Wiktor
Gała Ryszard
Karkowski Paweł
Olbrecht Julia
Respondek Jerzy
Subczyński Janusz
Szebert Tadeusz
Szlakiewicz Zygmunt
Toman-Tomanek Józef
Zahorski Wiktor

Z terenu Argentyny

Złotym Krzyżem Zasługi po raz drugi :

Wąsowicz Bolesław

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy

Bieleś Jan
Fijarczyk Edward
Hernik Władysław
Szcurek Lidia

Z terenu Australii

Złotym Krzyżem Zasługi po raz drugi :

Kotlarz Jan

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Czernkowski Franciszek
Pietrzak Michał
Tudroszen Alfreda
Witkowski Stanisław
Związek Polaków w Hobart

Z terenu Belgii

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Gneba Bronisław

Z terenu Kanady :

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Jasłowski Feliks
Korwin-Kuczyński Christopher

Z terenu Szwajcarii

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Piwowarczyk Bolesław

KOMUNIKAT O NADANIU SREBRNEGO KRZYŻA ZASŁUGI

Na podstawie art. 5 Ustawy z dnia 23 czerwca 1923 roku
" O ustanowieniu Krzyża Zasługi /Dz.U.R.P. No. 62 poz. 458/
zostali odznaczeni zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów
z dnia 3 maja 1989 roku:

Z terenu Anglii

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz drugi :

Nawrot Tadeusz

Srebrnym Kozyżem Zasługi po raz pierwszy :

Asipowicz Krystyna
Bankowski Zbigniew

Czarnocka-Molenda Stefania
Domagała Alina
Gwardys Wacław
Kędzierski Zygmunt
Kryślak Edward
Kuchciński Stanisław
Możdżer Stanisław
Płodowski Tadeusz
Sas-Buszyńska Krystyna
Sobkowski-Możdżer Stanisław
Stadnik Irys
Suchcitz Andrzej
Sulima Piotr
Surowiak Władysław
Szary Stanisław
Szkuta Andrzej
Wazacz Mieczysława
Wieliczko Krystyna
Wirt Włodzimierz
Wolski Tadeusz

Z terenu Ameryki

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Dargiel Władysław
Grobowski Adam
Jaźwińska Wanda
Kołodzyński Henryk
Krzan Feliks
Mayer Karol
Minkina Jerzy
Szczygielski Stanisław
Zahorska Irena
Zawadzka Danuta

Z terenu Argentyny

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy.

Kicińska Zyta
Szczerbik Dobrosław

Z terenu Australii

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Czyżowicz Piotr
Gauden Franciszka
Łaszczyk Józef
Kalbarczyk Julian
Koral Zbigniew
Snieć Henryk
Zienkiewicz Joahim

Z terenu Belgii

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Krahel Aleksander

Z terenu Francji

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Szczupak Jan

Z terenu Kanady :

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Hudecki Stanisław
Jasłowska Janina
Kulczycki Tadeusz
Milisiewicz Janina
Szczërba-Moreton Władysław

Z terenu Szwajcarii

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Małachowski Kazimierz
Małycha Jan
Tkaczyk Bronisław

KOMUNIKAT O NADANIU BRAZOWEGO KRZYŻA ZASŁUGI

Na podstawie art. 5 Ustawy z dnia 23 czerwca 1923 roku "O Ustanowieniu Krzyża Zasługi" /Dz.U. R.P. Nr. 62 poz. 458/ zostali odznaczeni zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 maja 1989 roku :

Z terenu Anglii:

Brazowym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Fisher Edward
Haśnik Teodor
Horbacz Ola
Janicka Teresa
Kaźmierczyk Antonina
Krupska Anna
Kłysz Józef
Malcharek Jan
Rutkowski Stanisław
Sobaszekiewicz Wacław
Szewczenko Helena

Z terenu Ameryki

Brazowym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Fleming Bernard
Rękawnik Mieczysław
Wala Michał
Zych Henryk

Z terenu Argentyny

Brazowym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Makar Tadeusz

Z terenu Australii

Brazowym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Ląd Bolesław
Maciulko Aleksander
Sciborek Ignacy
Wolak Stefania
Zychla Halina

Z terenu Francji :

Brązowym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Harendarz Leon
Podenbski Sumer
Krzywdziński Jan

KOMUNIKAT O NADANIU ŻŁOTEGO KRZYŻA ZASŁUGI

Na podstawie art. 5 Ustawy z dnia 23 czerwca 1923 roku
"O Ustanowieniu Krzyża Zasługi" /Dz.U.R.P. No. 62 poz.458/
zarządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 listo-
pada 1989 roku zostali odznaczeni:

Z terenu Anglii

Złotym Krzyżem Zasługi :

Adamski Adam
Bujakowski Jan
Bukowska Ewa
Delmege Grażyna
Ducheński Jan
Hermacińska Ewa
Jankowska Maria
Jatczak Margaret
Ks. Kapuściński Antoni
Kazimierczyk Józef
Kondratowicz Witold
Korolewiczowa Anna
Korzeniowski Jan
Kucharek Bolesław
Maciejewski Bronisław
Michel Marian
Miszewski Krzysztof
Naplocha Czesława
Niesiołowska Maria
Oborski Fran
Oborski Mike
Pelc Zofia
Siemicki Bohdan
Snopek Franciszek

Sobek Wanda
Szumiński Albin
Wyrwiak Angoni
Wyrwiak Betty
Żebrowski Włodzimierz

Z terenu Ameryki

Złotym Krzyżem Zasługi po raz drugi :

Schicker Bronisław

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Barczyk Wiktor
Chmielewski Antoni
Ciesielski Stanley
Czaplicki Hilary
Demczuk Eugeniusz
Dyrda Paweł
Dziekiewicz Adolf
Jasiński Franciszek
Kamiński Wacław
Kawecki Leon
Kornaś Zygmunt
Kurek Helena
Matwiejczuk Piotr
Nowak Krzysztof
Parafinowicz Władysław
Polesiński Edward
Przech Walter
Rychlińska Anna
Staniec Bolesław
Wysocki Jerzy

Z terenu Australii

Złotym Krzyżem Zasługi po raz drugi :

Dangel Feliks
Królikowski Zbigniew

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Ks. Chwałek Krzysztof
Dangel Aleksandra

Szczudlak Jan
Zapaśnik Tadeusz

Z terenu Benelux-u

Złotym Krzyżem Zasługi :

Dubicki Stefan
Pietraszko Jan
Recki Godelieve
Rombaut Albert
Smet Francois
Wojcik Kazimierz
Van Bever Marcel

Z terenu Francji

Złotym Krzyżem Zasługi

Abrioux Jean-Claude

Z terenu Kanady

Złotym Krzyżem Zasługi po raz drugi :

Łaszkiwicz Czesław

Złotym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Celiński Marek
Granat Franciszka
Hess Markus Jaan
Januszkiewicz Konstanty
Pływaczewska-Celińska Halina
Smerville David
Wójcicka Zofia

KOMUNIKAT O NADANIU SREBRNEGO KRZYŻA ZASŁUGI

Na podstawie art. 5 Ustawy z dnia 23 czerwca 1932 roku
"O Ustanowieniu Krzyża Zasługi /Dz.U.R.P. No. 62 poz.458/
zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 listopada 1989 r

odznaczeni zostali :

Z terenu Anglii

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz drugi :

Kamiński Władysław

Srebrnym Krzyżem Zasługi po raz pierwszy :

Andryszewska Mary
Bartkowiak Józef
Chwastek Mieczysław
Duława Alojzy
Fitaszewska Jadwiga
Franczak Franciszek
Gajdus Ludwik
Iwaniak Zofia
Karko Helena
Kilian Bronisława
Kopydłowska Gerda
Laskosz Jadwiga
Madeja Jerzy
Mitchel-Wierzbołowicz Tadeusz
Mroczek Zygmunt
Nieżgoda Stanisław
Palmi Irena
Parol Romuald
Pietrzak Andrzej
Rejek Bronisław
Sołujan Urszula
Swierczyńska Stefania
Szawłowski Jan
Trylski Jerzy
Wells Cathy
Wiczkowski Tadeusz
Zawada Antoni

Z terenu Ameryki

Srebrnym Krzyżem Zasługi :

Cisek Eugenia
Cybulska Henryka

Frankel Stefania
Lesiak Stanisław
Nowik Bronisław
Rak Bolesław
Schicker Halina
Serafin Maria
Sienkiewicz Jan
Skutnik Henryk
Sosnowski Alfred
Stepień Zenon
Zawadzki Roman

Z terenu Australii

Srebrnym Krzyżem Zasługi :

Banakiewicz Helena
Banakiewicz Stanisław
Grzechnik Marian
Grzegorzczak Waleria
Kuszelyk Tatiana
Marcinkowski Mieczysław
Schmachling Zofia
Smyczyńska Julia
Wasiel Józef

Z terenu Benelux-u

Srebrnym Krzyżem Zasługi

Augustyniak Francuszek
Cuber Edward
Rzewuski Edmund
Van Geystelen Georges

Z terenu Danii

Srebrnym Krzyżem Zasługi :

Dąbrowski Stanisław

Z terenu Kanady

Srebrnym Krzyżem Zasługi :

Laskowska Kazimiera
Litowiński Piotr
Nocoń Wacław
Sowiński Piotr
Slusarczyk Mieczysław
Wołosiuk Agi

Z terenu Wenezueli

Srebrnym Krzyżem Zasługi :

Jarzębińska Olga

KOMUNIKAT O NADANIU BRAZOWEGO KRZYŻA ZASŁUGI

Na podstawie art. 5 Ustawy z dnia 23 czerwca 1923 roku
"O Ustanowieniu Krzyża Zasługi" /Dz.U.R.P. Nr. 62 poz. 458/
zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 listopada 1989
odznaczeń zostali :

Z terenu Anglii

Brazowym Krzyżem Zasługi

Bortkiewiczowa Irena
Kończak Stanisław
Kuczma Wiktoria
Kwoka Wit
Maclaughlan Marie
Miek Stanisław
Rękawnik Mieczysław
Janicki Karol
Wells Tony

Z terenu Ameryki :

Brazowym Krzyżem Zasługi :

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

OREDZIE

PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ
na dzień 11 listopada 1989 roku

Rodacy :

Prawda jest tylko jedna. A niepodzielna jest wolność.

Dzień 11 listopada 1918 roku drogi jest sercu każdego Polaka. Po przeszło stu dwudziestu latach niewoli Polska odzyskała pełną niepodległość i spełniły się marzenia wielu pokoleń jej synów i córek.

Dzień ten, który tak mocno utkwiał w pamięci całego narodu, był dniem głębokiej syntezy. Nie był to przygodny wybuch upragnionej wolności, ale stał się ukoronowaniem wytrwałego wysiłku wielu trudnych lat, owocem bohaterskich zmagañ żołnierzy powstań narodowych i ofiar tysięcznych rzesz cichych bojowników o pełnię naszej niezależności politycznej. Przyczyniła się też do tego cierpliwa praca światłych myślicieli, wychowawców, pisarzy i poetów. A także wielu innych, którzy swój trud szlachetny składali bezinteresownie na ołtarzu Ojczyzny.

Dzień zmartwychwstania Polski był więc harmonijną syntezą wysiłku zespołowego i osiągnięć jednostek. Był owocem bystrego sądu późniejszego Naczelnika Państwa, opartego o głębokie zaufanie narodu, jakie potrafił on wzbudzić swoim

prostolinijnym i ofiarnym przywództwem. Naród znalazł swego wodza, a ten wydobył z narodu skuteczny czyn niepodległości.

Sięgając śmiało po pełnię niepodległości, Józef Piłsudski potrafił uniknąć niebezpiecznych kompromisów i duchem takim umiał przepoić całe społeczeństwo, które odczuło, że "kiedy niemożliwość staje się rzeczywistością, wtedy naprawdę warto żyć".

W dniu 11 listopada, tej cennej dla nas rocznicy, jednostki i społeczeństwa polskie mają okazję do przemyślenia planu działania na przyszłość.

W obliczu gwałtownych przemian, które dzisiaj wstrząsają narodami, starajmy się łączyć swe siły w Polsce i poza krajem i prosimy Boga by nam pozwolił stać się godnymi spadkobiercami tych wszystkich, którzy od zarania niepodległości, a zwłaszcza w ciągu ostatnich pięćdziesięciu lat, pomimo przeszkód, zawodów i cierpień nie odeszli od swej szlachetnej powinności, by wytrwać w ich dążeniu, aby rok 1918 znów się w pełni powtórzył nad Wisłą.

Ryszard Kaczorowski

Londyn, 11 listopada 1989 roku.

40-LECIE SKARBU NARODOWEGO

Skarb Narodowy, jedna z chlubnych instytucji emigracji niepodległościowej, obchodzi swoje 40-lecie.

Przez te lata cała działalność legalnych władz Rzeczypospolitej była finansowana z funduszy zbieranych wśród Polaków w wolnym świecie.

Dawały one rękojmię niezależnej od czynników zewnętrznych polityki, prowadzonej przez Rząd Polski na uchodźstwie na rzecz wolności i niepodległości naszej ojczyzny.

W dniu tego jubileuszu wszystkim działaczom i płatnikom Skarbu Narodowego należą się słowa uznania i podziękowania a także zachęty do dalszych wysiłków aż do zrealizowania naszego najwyższego celu : odzyskania przez Polskę pełnej suwerenności.

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

KOMUNIKAT KANCELARII CYWILNEJ PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

W dniu 19 lipca 1989 roku zmarł nagle Prezydent Rzeczypospolitej ś.p. Kazimierz Sabbat i w tym że dniu urząd Prezydenta Rzeczypospolitej objął b. Minister Spraw Krajowych p. Ryszard Kaczorowski.

Prezes Rady Ministrów prof.dr Edward Szczepanik, przebywający na urlopie we Włoszech, zgłosił swą rezygnację. Prezydent Rzeczypospolitej powierzył Prezesowi Rady Ministrów prof. E. Szczepanikowi dalsze sprawowanie pełnionych obowiązków do czasu powołania nowego Prezesa Rady Ministrów oraz zgodnie z porozumieniem z dnia 15 września 1972 roku zarządził konsultacje Stronnictw i Ugrupowań politycznych w Radzie Narodowej R.P. co do osoby nowego Prezesa Rady Ministrów. Konsultacje odbyły się w dniach od 20 do 27 września 1989 roku. Konsultowani byli: Polska Partia Socjalistyczna, Polskie Stronnictwo Ludowe, Stronnictwo Chrześcijańskiej Demokracji, Stronnictwo Pracy, Liga Niepodległości, Niezależna Grupa Społeczna, Niezależny Ruch Społeczny oraz ustępujący Prezes Rady Ministrów. W dniu 27 września 1989 roku Prezydent Rzeczypospolitej odbył pozakonsultacyjną rozmowę z Prezesem Rady Narodowej p. Zygmuntem Szadkowskim celem zorientowania się w układzie sił politycznych w Radzie

PRZEMOWIENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ NA OTWARCIE
W DNIU 5 WRZESNIA 1989 ROKU III ZJAZDU SWIATOWEGO
WOLNYCH POLAKOW POD HASŁEM "NADAL W SŁUŻBIE RZECZYPO-
SPOLITEJ POLSKIEJ"

Ekscelencje, Panie Generale, Dostojni Goście, Uczestnicy
III Światowego Zjazdu Wolnych Polaków !

Zjazd Wolnych Polaków odbywa się w momencie, kiedy nad Wisłą trwa próba zrzucenia obcej i wrogiej dominacji. Oczy całego świata zwrócone są na Kraj, w którym do niedawna panował bezwzględny reżym komunistyczny. Rysy w monolocie sowieckim i zdecydowana postawa narodu pozwoliły na stopniowe wywalczenie wolności obywatelskich, a czerwcowe wy-

bory dały społeczeństwu okazję wyrażenia swej prawdziwej opinii. Głosowanie potraktowane przez wyborców jako referendum narodowe wykazało dojrzałość i rozeznanie polityczne głosujących. Przed wyborami propaganda reżymowa głosiła, że Polacy nie są zdolni i boją się demokracji. Zarzut ten stawiany narodowi, który wkrótce będzie obchodził 500-lecie parlamentaryzmu, byłby nie do pomyślenia wśród zachodnich polityków w odniesieniu do odzyskujących swą niepodległość tak zwanych krajów Trzeciego Świata. Prawdą jest, że przez prawie 45 lat systematycznie i bezwzględnie komuniści niszczyli objawy niezależnego myślenia. Naród jednak nie poddał się i przykładem tego były powstające w podziemiu ugrupowania polityczne i bardzo liczne wydawnictwa, pokrywające cały Kraj. Przez cały czas powojennych rządów komunistycznych w Polsce, jedynie na Zachodzie, korzystając z wolności, mogli jawnie działać stronnictwa i partie polityczne zgrupowane głównie wokół władz legalnych Rzeczypospolitej. Były one głosem narodu z tysiącletnią chrześcijańską tradycją. Poprzednie oba Zjazdy dawały wyraz temu, że Kraj pomimo kilkakrotnych prób zrzucenia jarzma sowieckiego potrzebuje emigracji, by przemawiała w jego imieniu. Nie uznawał Kraj, tak samo jak emigracja, uzurpatorów, którzy w imieniu Moskwy sprawowali władzę w Polsce. Znakomita większość naszych rodaków była zawsze wewnątrz wolna, zachowała swoją dumę i godność. Podobnie jak Polacy w niemieckich obozach zagłady czy w łagrach sowieckich pozostawali wolnymi, mimo nieludzkich warunków jakie im zgotowano.

Zjazdy Wolnych Polaków skupiały tych wszystkich, którzy pozostali wierni idei niepodległości. Mimo zmian, jakie obecnie nastąpiły w Polsce i powiększającej się z dnia na dzień liczby jawnie powstających ugrupowań i partii politycznych, ich działalność poddawana jest naciskom i ograniczeniom. Cieszymy się, że w niełatwych warunkach nie rezygnują oni z prawa zrzeszania się i przygotowania własnych programów politycznych. Ich sytuację pogarsza tragiczna gospodarka PRL-u.

Z największą troską śledzimy rozwój wydarzeń w Kraju. Uzyskanie wolności jest przede wszystkim zasługą działaczy solidarnościowych i niepodległościowych. To ich determinacja i poświęcenie, mimo rozlicznych szykan i wielu lat więzienia, przyniosły rezultaty. Wielu z nich straciło życie, a jeszcze więcej osób zdrowie. Nie brak wśród nich kobiet i mło-

dzieży. Pamięć o nich pozostanie w pomnikach, tablicach pamiątkowych, a przede wszystkim w historii narodu. Do ogromnych strat ludności z drugiej wojny światowej doszły ofiary, tym razem mordowanych rękami polskich oprawców. Tak jak i tamte zbrodnie, i te oczekują wymiaru sprawiedliwości.

Jeszcze nie zaistniały warunki pozwalające na taki proces. Tak samo jak nie zaistniały warunki zwalniające nas z dalszych starań o Polskę wolną i niepodległą.

Podtrzymują nas w takiej postawie skierowane do nas posłania z Kraju abyśmy nie zaprzestali działalności na rzecz wielkiej sprawy, jaką jest Ojczyzna suwerenna. Polska, którą będzie rządzić rząd wyłoniony przez parlament wybrany w wolnych wyborach, rząd, który będzie jedynym ośrodkiem władzy na ziemi polskiej.

Do takiej Polski zmierzamy wraz z całym narodem.

Otwierając III Światowy Zjazd Wolnych Polaków chciałbym przytoczyć słowa Tadeusza Kościuszki.

...Pierwszy krok do wolności - to odwaga chcieć być wolnym. Pierwszy krok do zwycięstwa, to uznanie własnej siły.

Na sztandarach naszych mieliśmy wypisane hasła "Bóg, Honor i Ojczyzna". Pozostaliśmy im wierni. Wierzę, że Bóg pozwoli wrócić nam z honorem do Ojczyzny.

OSWIADCZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ
na otwarcie kadencji oddziałów Rady Narodowej R.P. w dniu 7 października w U.S.A.
i 14 października w Kanadzie.

Prezydent Rzeczypospolitej przekazał na otwarcie oddziałów Rady Narodowej R.P., za pośrednictwem Prezesa Rady Narodowej R.P. p. Zygmunta Szadkowskiego, następujące oświadczenie:

Do Członków Rady Narodowej R.P.
Oddziały w Stanach Zjednoczonych i w Kanadzie
na 7 i 14 października 1989
na ręce p. Zygmunta Szadkowskiego

Rząd Polski, zmuszony do sprawowania przez 50 lat swej działalności na obczyźnie, czujnie śledzi doniosłe zmiany, jakie przeżywa naród w naszym kraju.

Wybitne osiągnięcia naszych ofiarnych rodaków w przemianach politycznych, które przeżywa świat i które mają doniosły wpływ na losy naszego narodu, wywołują zrozumiały patriotyczny odzew wśród Polaków zmuszonych przez szereg lat do kontynuowania

swej pracy dla Polski na różnych kontynentach świata.

Jesteśmy dzisiaj tak samo bliscy naszym rodakom w ich dążeniu do pełnej wolności, jak byliśmy przez cały czas wśród ciemnej nocy ujarzmionego narodu.

Przyświecają nam wspólne cele i łączą nas te same ideały. Wierzimy również, że nasza postawa w obronie pełnych historycznych wartości narodu polskiego, opartych o wolność, równość i braterstwo, bliska jest naszym braciom na ziemi polskiej.

Wierni ofierze tysięcy bojowników o wolność Polski, poległych na pobojuwiskach świata i ginących na szlaku naszych niezłomnych dążeń do wolności i suwerenności naszej ojczyzny, Rząd Rzeczypospolitej Polskiej trwa na posterunku wyznaczonym mu przez naszą tradycję dziejową i opartym o legalną konstytucję naszego wolnego państwa, która zjednoczyła nasz naród do bohaterskiej walki przed pięćdziesięciu laty. Walki, która chociaż w zmienionych formach do dzisiaj trwa.

Wysiłek naszych braci w kraju znajduje pełne uznanie społeczeństwa polskiego rozsianego po świecie.

Oczekujemy na rozwój sytuacji politycznej, która pozwoli nam wszystkim połączyć nasze siły w pracy dla Polski wolnej, niepodległej i sprawiedliwej.

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ
Ryszard Kaczorowski

Londyn, 4 października 1989 roku

PRZEMOWIENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ
na Zjeździe Polskiej Macierzy Szkolnej
w Londynie 14 października 1989

Z największą troską osiedlający się poza Polską żołnierze-kombatanci drugiej wojny światowej myśleli o swoich dzieciach i trudnym zadaniu wychowania ich w wierze ojców oraz zachowania dla sprawy polskiej.

Gdziekolwiek znalazły się gromadki dzieci polskich, organizowano klasy przedmiotów ojczystych. Pierwsze kroki tego szkolnictwa to prywatne mieszkania emigrantów, a w miarę organizowania się wychodźstwa, sale przy kościołach i domach społecznych.

Kiedy powołano Polską Macierz Szkolną, istniała już sieć szkół zorganizowana przez Komitety Rodzicielskie lub też Koła Stowarzyszenia Polskich Kombatantów.

Potrzebowały one podręczników i programów zaspakajających potrzeby szkół powstałych w nowych warunkach.

Uchodźstwo polskie z własnej woli dokonywało wyboru kraju, w którym rozpoczynano nowe życie. Ich dzieci z urodzenia nabywały prawa obywatelskie kraju zamieszkania rodziców.

Powstał trudny problem wychowania pełnego człowieka, który jest dumny ze swej tysiącletniej tradycji kulturalnej, a równocześnie czuje się pełnoprawnym obywatelem kraju urodzenia. Atmosfera domu rodzinnego, w którym pielęgnowane są polskie tradycje kulturalne, a językiem "na codzień" jest język polski, była i jest bazą, na której rozpoczynamy wychowanie człowieka dla Boga i Polski.

Przedłużeniem tego procesu jest Kościół, szkoła przedmiotów ojczystych i polskie organizacje młodzieżowe.

Od tych wszystkich czynników uzależnione jest bezkompleksowe wejście w życie. W ogólnym obrachunku, pomimo że młodzieży naszej stawiamy wysokie wymagania, daje ona dowody, że w warunkach wolności i odpowiednim poparciu domu, osiąga ona wysoki standart zarówno wykształcenia jak i stanowisk zawodowych. Chcielibyśmy jeszcze, aby ci, którym poświęciliśmy tyle uwagi i troski poczuli się odpowiedzialni za własne środowisko społeczne. Po to by to się stało, potrzebne jest współdziałanie wychowawców i wychowanków.

Stwierdzenie, że "jeszcze na Was nie można liczyć" powinno ustąpić próbie pomocy dziecku rośnięcia w odpowiedzialności. W odpowiedzialności najpierw w rodzinie, potem w grupie, gdzie się wychowuje, a następnie za losy swego narodu. Od odpowiedzialności za siebie do odpowiedzialności za innych.

W wielu szkołach przedmiotów ojczystych uczą już wychowankowie tych szkół. Razem z pionierami szkolnictwa polskiego w tym kraju tworzą zespoły nauczycielskie pełne poświęcenia i oddania trudnemu powołaniu wychowawcy. Należy im się nasze pełne uznanie.

Życzę im wszystkim, by ich wysiłki dały im poczucie dobrze spełnionego obowiązku i przyniosły najlepsze rezultaty.

Zarząd Polskiej Macierzy Szkolnej kierując przez wiele lat polskim szkolnictwem uzyskał uznanie jako instytucja reprezentująca te ideały wychowawcze, które leżą u podstaw naszej kultury.

Były one szczególnie cenne, kiedy w naszym kraju tępiono nawet ich ślady, a na ich miejsce wprowadzano przy pomocy terroru lub przekupstwa wartości sowieckie, które miały zastąpić wiarę i patriotyzm.

Sprawującym z nadania Moskwy tę władzę - ten zamysł nie powiódł się. Kraj nie uległ, nie przyjął narzuconego mu stylu życia i wraca na własną polską drogę.

Zjazdowi Polskiej Macierzy Szkolnej życzę owocnych obrad i dalszych najlepszych wyników w wychowaniu dzieci polskich poza krajem.

Ryszard Kaczorowski

PRZEMOWIENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ
na Zjeździe Stowarzyszenia Polskich Kombatantów
w W. Brytanii, w Londynie 27 października 1989

Kiedy jeszcze w mundurach wojskowych podpisywaliśmy deklaracje przystąpienia do Stowarzyszenia Polskich Kombatantów, uważaliśmy ten gest za przedłużenie naszej służby wojskowej, której czasokres określały nasze oczekiwania na rychły powrót do kraju.

Nie nastąpił on jednak ani w najbliższych miesiącach ani najbliższych latach.

Dla wielu kolegów ten marsz ku wolnej Polsce zakończył się na obcej ziemi.

Obchodząc 50-lecie naszych walk o wolność kraju, o jego całość i niepodległość, mieliśmy okazję spojrzenia na przebytą przez żołnierską emigrację drogę.

Pamiętamy, że większość z nas, żołnierze 2-go Korpusu dotarła do wojska polskiego z łagrów i więzień sowieckich. Szczęśliwsi - różnymi drogami przedzierając się przez kordony graniczne w okupowanej Europie wcześniej dotarli do Armii Polskiej we Francji a potem w Anglii. Okręty wojenne pełniły nieprzerwanie służbę od pierwszego dnia wojny.

Wspólne przeżycia okresu wojny i braterstwo broni spowodowały, że stanowiliśmy zwartą grupę ludzi, którzy mieli taki sam stosunek do sprawy niepodległości Polski.

Emigracja żołnierska, szczególnie ta bogatsza o doświadczenia i przeżycia na nieludzkiej ziemi, nie miała złudzeń jaki system będzie wprowadzony w naszej ojczyźnie rękami sowieckich marionetek.

Emigracja niepodległościowa budując swoją przyszłość na obcej ziemi, nie zapominała też o sprawach ogólnych. Budowaliśmy kościoły, organizowaliśmy szkoły i ośrodki kultury polskiej.

Powstało wiele organizacji, które bądź nawiązywały do swoich przedwojennych tradycji lub powoływane były do spełnienia zadań wynikających z naszych potrzeb lokalnych i zawodowych. Przewodowały wśród nich organizacje byłych żołnierzy, liczne Koła Oddziałowe, Stowarzyszenie Lotników i Samopomoc Marynarki, Związek Kobiet Żołnierzy i najliczniejsza wśród nich - Stowarzyszenie Polskich Kombatantów. Stowarzyszenie przewodziło w większości inicjatyw i wystąpień emigracji. Nie zamierzam wyliczać tych wszystkich zasług Stowarzyszenia. Zatrzymam się tylko na bieżących obchodach rocznic narodowych, które pod nazwą Roku Polskiego przeprowadził Komitet z Przewodniczącym p. Czesławem Zychowiczem na czele. Miał on oparcie o główne polskie organizacje z SPK na czele. Braliśmy udział w tych uroczystościach i wiemy jak wiele Komitet Roku Polskiego dokonał w Londynie i we wszystkich krajach osiedlenia Polaków. Uroczystości te odbiły się szerokim echem zarówno na emigracji jak i w kraju.

Kraj w tym czasie przeżywał zupełnie nieprzewidziane sytuacje, zapoczątkowane zgodą rządzącej krajem Partii Komunistycznej na przeprowadzenie częściowo wolnych wyborów

Dzień 4 czerwca 1989 roku stał się datą zwrotną w dziejach kraju. Społeczeństwo zdecydowanie wypowiedziało się przeciwko komunistycznej władzy.

Z powstaniem rządu Tadeusza Mazowieckiego i objęciem części ministerstw przez działaczy Solidarności, zaistniała nowa sytuacja, z którą razem ze społeczeństwem w kraju wiążemy nowe nadzieje. Chociaż nie nastąpiły jeszcze

zasadnicze zmiany i obserwujemy podziały, jakie zachodzą wśród dotychczasowej opozycji, to z uznaniem stwierdzamy, że odbywa się to bez użycia środków przemocy. Emigracja polityczna i opozycja niepodległościowa służy temu samemu celowi. Nie możemy wchodzić w żadne układy z rządem PRL dopóki cel ten nie zostanie osiągnięty. Nie możemy też pozwolić, żeby z takim trudem budowane instytucje i placówki emigracyjne zostały przejęte i użyte do rozbijania jedności emigracji niepodległościowej.

Naczelny cel tej emigracji to Polska wolna i niepodległa i tylko takiemu rządowi, który wyłoniony zostanie w powszechnych i wolnych wyborach i który będzie jedynym ośrodkiem władzy w suwerennej Polsce, złożymy symbole władzy Rzeczypospolitej naszej opiece powierzone.

Zebranych na Zjeździe Kolegom życzę by wynieśli z tego Zjazdu siły na pokonywanie trudności w swej pracy w Kołach a wybranym na Zjeździe władzom, by sterowały Stowarzyszeniem w myśl przyjętych od jego założenia zasad ideowych.

Ryszard Kaczorowski

OŚWIADCZENIE RZĄDU RZECZYPOSPOLITEJ

23 sierpnia 1939 r. zawarta została tajna umowa Ribbentrop-Mołotow między Rosją Sowiecką a hitlerowskimi Niemcami o napadzie na nasz kraj 1 września 1939 r. i podziale łupów między tymi dwoma zbrodniarzami świata.

Inicjatorem tej umowy i ścisłej współpracy była Rosja Sowiecka. Sojusz z Niemcami hitlerowskimi przynosił Rosji Sowieckiej zdobycze terytorialne w Europie : kosztem Polski, państw bałtyckich, Rumunii, a według dalszych planów także zdobycze terytorialne na Bałkanach.

Z punktu widzenia prawa międzynarodowego umowa ta powinna być uznana za nieważną i strony, które ją zawarły winne to wyraźnie stwierdzić.

Wiemy jak druga wojna światowa się skończyła. Polacy walczyli w obozie aliantów zachodnich na wszystkich frontach, ponosząc wielkie ofiary. Niestety po pokonaniu Niemiec kraj nasz za zgodą naszych aliantów został pozostawiony w t.zw. strefie wpływów rosyjskich.

Polacy wiele ucierpieli pod okupacją komunistyczną i z tą okupacją naszego kraju nigdy się nie pogodzili.

Obecnie jesteśmy świadkami całkowitego bankructwa systemu komunistycznego, tak w Rosji Sowieckiej, jak i w całym tym "imperium zła".

Żyjemy nadzieją, że zbliża się chwila odzyskania przez nasz naród upragnionej wolności i niepodległości. Z tą nadzieją i wiarą patrzymy w przyszłość.

Rząd R.P. na Uchodźstwie.

Londyn, dnia 23 sierpnia 1989 r.

REZOLUCJA

Rada Narodowa R.P. na posiedzeniu w dniu 2 grudnia 1989 r. w Londynie powzięła następującą rezolucję :

Rada Narodowa R.P. :

1. Na tle zachodzących przemian w Związku Sowieckim wita idące za przykładem Polski wzmożenie działalności demokratycznych ruchów wolnościowych w krajach Europy Środkowo-Wschodniej oraz wyraża zadowolenie ze światowego zrozumienia i poparcia tych przemian.

2. Uważa, że przemiany polityczno-ustrojowe mają kluczowe znaczenie dla poprawy gospodarczej przy zewnętrznej pomocy i przeto wyraża nadzieję że nowe władze PRL dołożą starań dla wyłonienia możliwie szybko w wolnych wyborach na podstawie demokratycznej ordynacji wyborczej Izb Ustawodawczych.

3. Przypomina Polakom na obczyźnie, że istniejący od 10 lat Fundusz Pomocy Krajowi pod przewodnictwem Prezydenta Rzeczypospolitej jest głównym źródłem wsparcia dla demokratycznych ruchów wolnościowych i wzywa do hojnych ofiar na ten cel.

4. Stwierdza, że społeczeństwo w Kraju znalazło się w obliczu wielkich trudności gospodarczych, spowodowanych rujnącą polityką ekonomiczną komunistycznego reżymu i związanych z przechodzeniem do wolno-rynkowego ustroju. Apeluje przeto do rodaków na obczyźnie o poparcie doraźnych zbiorów pieniężnych, żywnościowych, odzieżowych, medycznych organizowanych przez emigracyjne reprezentatywne komitety pomocy charytatywnej. W związku z tym popiera gorąco akcję doraźnej

pomocy Polsce, zorganizowaną przez Zjednoczenie Polskie w W. Brytanii.

5. Oświadcza, że nie ma jeszcze politycznych warunków do formalnej łączności pomiędzy władzami PRL i emigracją niepodległościową. Uważa natomiast, że w interesie ogólnonarodowym jest wzmacnianie kontaktów tej emigracji z niezależnymi społecznymi i kulturalnymi organizacjami w Kraju, których niepodległościowy charakter nie budzi żadnej wątpliwości.

6. Zapewnia, że zrodzona w roku 1945 z protestu przeciw decyzjom Jałtańskim Emigracja Niepodległościowa, prowadząca swą działalność pod kierownictwem władz R.P. na uchodźstwie, mimo korzystnych zmian w Kraju, nie uważa swej pracy politycznej za skończoną. Działa nadal w oparciu o Skarb Narodowy, którego wspomaganie jest obowiązkiem każdego Polaka na obczyźnie.

Działalność polityczna Emigracji skończy się, gdy w Polsce zbierze się suwerenny Sejm i Senat i gdy wolny Naród złoży władzę w ręce suwerennej Konstytuanty.

=====
Odbito z polecenia Ministra Sprawiedliwości
=====